

רשומות

קובץ התקנות

11 במאי 2022

10155

י' באייר התשפ"ב

עמוד

תקנות שירותי הדת היהודיים (בחירות רבני עיר), התשפ"ב–2022 2876

תקנות שירותי הדת היהודיים (בחירות רבני עיר), התשפ"ב-2022

בתוקף סמכותי לפי סעיף 15(א)(2) לחוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב],
התשל"א-1971' (להלן – החוק), אני מתקין תקנות אלה:

הגדרות

1. בתקנות אלה –

"אסיפה בוחרת" – גוף שהוקם כאמור בתקנה 8;

"ועדה רפואית" – כהגדרתה בחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב],
התש"ל-1970¹;

"מועצת הרבנות הראשית" – מועצת הרבנות הראשית לישראל;

"מרשם אוכלוסין" – כמשמעותו בסעיף 2 לחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965²;

"ספרדי" – לרבות יוצא תימן;

"רשות מקומית" – עירייה או מועצה מקומית.

שיטת הבחירות

2. רב עיר יבחר באמצעות אסיפה בוחרת בבחירות אישיות ישירות, שוות וחשאיות.

מספר רבני עיר

3. (א) לרשות מקומית יהיה רב עיר אחד, ואולם ברשות מקומית שמספר תושביה אינו
עולה על 20,000, יקבע השר, בהסכמת מועצת הרשות המקומית, את היקף המשרה;
לא הסכימו השר ומועצת הרשות המקומית על היקף המשרה, יכהן הרב בחלקיות
משרה של 50%.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) –

(1) עלה מספר התושבים היהודים ברשות המקומית על 100,000, רשאי השר
להורות, בהסכמת מועצת הרשות המקומית, כי לרשות המקומית יהיו שני רבני
עיר, אחד ספרדי ואחד אשכנזי, אם השתכנע שאכן קיים צורך שכזה וכי לפי
מאפייני הרשות המקומית רב עיר בן עדה אחת לא יוכל לתת מענה לצורכי
התושבים בני העדה האחרת;

(2) רשות מקומית שמספר תושביה הוא בין 50,000 ל-100,000 תושבים ותבקש
לבחור רב עיר שני, תוכל לעשות כן אם השר השתכנע שאכן קיים צורך שכזה
וכי לפי מאפייני הרשות המקומית רב עיר בן עדה אחת לא יוכל לתת מענה
לצורכי התושבים בני העדה האחרת; רשות כאמור תתחייב להעסיק את הרב
השני ולשאת במלוא עלות שכרו עד למועד סיום כהונתו, זאת נוסף על סכום
השתתפותה בהוצאות התקציב של המועצה הדתית שבתחומה, כפי שנקבע
בהתאם להוראות סעיף 11 לחוק.

(ג) על אף האמור בתקנות משנה (א) ו-(ב), אפשר שימשיכו לכהן ברשות מקומית
שאוחדה, יותר מרב עיר אחד, וזאת לתקופה קצובה, והכול כמפורט בתקנה 14.

4. כל המפורטים להלן כשירים להיבחר לרב עיר:

כשירות להיבחר
לרב עיר

(1) מי שמכהן או כיהן כדיין או מי שיש בידו כתב הסמכה תקף לפי תקנה 13 לתקנות
הדיינים (תנאי הסמכה וסדריה), התשט"ו-1955³, והוא כשיר להתמנות לדיין;

¹ ס"ח התשל"א, עמ' 130.

² ס"ח התשל"ל, עמ' 65.

³ ס"ח התשכ"ה, עמ' 270.

⁴ ק"ת התשט"ו, עמ' 1273.

(2) מי שמכהן או כיהן כרב ראשי לצבא הגנה לישראל;

(3) מי שמכהן או כיהן כרב צבאי פיקודי או כרב צבאי חיילי, והוסמך לרבנות בידו שני הרבנים הראשיים לישראל, ומועצת הרבנות הראשית החליטה כי הוא כשיר לכהן כרב עיר;

(4) מי שיש בידו תעודה בתוקף ממועצת הרבנות הראשית המעידה שהוא כשיר לכהן כרב עיר (להלן – תעודת כשירות).

5. (א) מועצת הרבנות הראשית תיתן תעודת כשירות למי שמתקיימים בו כל אלה: תעודת כשירות

(1) אורח חייו ואופיו הולמים לדעתה את מעמדו של רב בישראל;

(2) הוא עמד בבחינות בתלמוד ובפוסקים; בחינות אלה תערוך בכתב ועדת רבנים של שלושה או יותר שמינתה מועצת הרבנות הראשית;

(3) הוא חתם על תצהיר כי יקיים כל החלטה של מועצת הרבנות הראשית.

(ב) השתכנעה מועצת הרבנות הראשית כי אדם הוא תלמיד חכם מובהק הבקי, בין השאר, בכל פרטי ההלכות הנוגעות למילוי תפקיד רב עיר, רשאית היא לפוטרו מן הבחינות האמורות בתקנת משנה (א)(2), ובלבד שבין המצביעים בעד הפטור היו הרבנים הראשיים לישראל.

(ג) מועצת הרבנות הראשית רשאית להשעות את תוקפה של תעודת כשירות שניתנה לפי תקנת משנה (א) או לבטלה, לאחר שנתנה לבעל התעודה הזדמנות להשמיע את דבריו ועל יסוד אחת מן העילות האלה:

(1) הרב התנהג באופן שאינו הולם את מעמדו של רב בישראל;

(2) הרב הורשע בעבירה שמפאת חומרתה, אופייה ונסיבותיה אין הוא ראוי לכהן כרב עיר.

(ד) תעודת כשירות שניתנה למי שעמד בבחינות שהתקיימו לפי תקנת משנה (א)(2), כוחה יפה בלא הגבלת זמן, זולת אם בוטלה לפי תקנת משנה (ג).

(ה) תעודת כשירות שניתנה לפי תקנת משנה (ב), תהיה בתוקף למשך 3 שנים, זולת אם בוטלה קודם לכן לפי תקנת משנה (ג); מונה בעל התעודה לכהונת רב עיר – תוקפה של תעודת הכשירות יהיה בלא הגבלת זמן.

(ו) מי שהייתה בידו תעודת כשירות שפג תוקפה כאמור בתקנת משנה (ה) והגיש למועצת הרבנות הראשית בקשה לחידושה, תדון המועצה בבקשתו ותחליט בה בתוך 30 ימים ממועד הגשת הבקשה; מועצת הרבנות הראשית רשאית לחייב את מגיש הבקשה לעמוד בבחינות לפי תקנת משנה (א)(2), מקצתן או כולן; החליטה המועצה כאמור, יתקיימו הבחינות למבקש בתוך 60 ימים ממועד הגשת הבקשה.

(ז) חבר מועצת הרבנות הראשית לא ישתתף בהליך למתן תעודת כשירות לקרוב משפחה, להשעיית תוקפה של תעודה כאמור או לביטולה; לעניין זה, "קרוב משפחה" – כהגדרתו בכללי שירות המדינה (מינויים) (סיגים בקרבה משפחתית), התשס"ח-2007.⁵

6. (א) השר רשאי לקבוע שיש לבחור רב עיר, הכול לפי העניין, משהתקיים אחד מאלה: הודעה על הצורך בבחירת רב עיר

(1) נפסקה כהונתו של רב עיר כאמור בתקנה 13, או שרב העיר המכהן צפוי לפרוש מכהונתו במהלך 6 החודשים הקרובים;

⁵ ק"ת התשס"ח, עמ' 206.

- (2) יישוב נעשה רשות מקומית;
- (3) ברשות מקומית לא הוקמה מועצה דתית ולא מכהן בה רב עיר;
- (4) איחוד רשויות מקומיות כאמור בתקנה 14.
- (ב) קבע השר כאמור בתקנת משנה (א), יודיע על כך ברשומות.
- (ג) התפרסמה הודעה ברשומות לפי תקנת משנה (ב), יודיע השר למועצת הרשות המקומית הנוגעת בעניין ולמועצת הרבנות הראשית כי עליהן לבחור נציגים לוועדת בחירות לבחירת רב עיר.
7. (א) לשם ניהול הליך בחירות תוקם ועדת בחירות המורכבת מחמישה חברים, כמפורט להלן:
- (1) דיין שיצא לגמלאות, שופט מכהן או שופט שיצא לגמלאות, שמינה השר לאחר התייעצות עם ראש הרשות המקומית ועם הרבנים הראשיים לישראל והוא יהיה היושב ראש;
- (2) נציג השר מקרב עובדי משרדו;
- (3) רב עיר שבחרה מועצת הרבנות הראשית;
- (4) שני נציגי הרשות המקומית כמפורט להלן: ראש הרשות המקומית או נציג שהוא ימנה מקרב עובדי הרשות או נבחריה, וכן נציג שתמנה מועצת הרשות המקומית מקרב עובדיה או נבחריה; החליט ראש הרשות המקומית לכהן כחבר בוועדה או שמינה נציג מקרב נבחרה הציבור מסיעות הקואליציה של הרשות המקומית, נציג המועצה יהיה מקרב סיעות האופוזיציה.
- (ב) היועץ המשפטי של המשרד לשירותי דת או נציגו, ישמש יועץ משפטי לוועדת הבחירות.
- (ג) במקרה של קולות שקולים תכריע דעתו של היושב ראש.
- (ד) המניין החוקי בוועדת הבחירות יהיה שלושה ובהם היושב ראש.
- (ה) ועדת הבחירות תוכל לפעול גם אם פחת מספר החברים המכהנים, כל עוד לא פחת משלושה ובהם היושב ראש.
- (ו) חבר ועדת הבחירות לא ישתתף בהליך בחירת רב עיר שבו הציג קרוב משפחה שלו, כהגדרתו בתקנה 5(ז), את מועמדותו לבחירה.
8. (א) מספר חברי האסיפה הבוחרת יהיה כפול ממספר חברי מועצת הרשות המקומית כמפורט בתקנת משנה (ב).
- (ב) חברי האסיפה הבוחרת יהיו כלהלן:
- (1) כלל חברי מועצת הרשות המקומית;
- (2) המנהל הכללי של הרשות המקומית;
- (3) נציגי ציבור שאת מחציתם ימנה השר, לאחר התייעצות עם ראש הרשות המקומית, ואת מחציתם תמנה מועצת הרשות המקומית, לאחר התייעצות עם השר, לפי הפירוט שלהלן:
- (א) מחצית נציגי הציבור יהיו רבנים הנושאים במשרות רבניות בעלי מעמד ציבורי בתחומי הרשות המקומית, ובכלל זה רבני שכונות, רבני

קהילות, ראשי מוסדות תורניים בתחום הרשות המקומית, נשות הלכה או נשים העומדות בראש מוסדות תורניים המצויים בתחומי הרשות המקומית;

(ב) מחצית נציגי הציבור יהיו מתחומי הרוח, החינוך, האקדמיה והמינהל;

(4) נציגי הציבור ייתנו, ככל האפשר, ייצוג לגופים, למגזרים ולעדות המעוניינים בקיומם של שירותי דת יהודיים בעיר;

(5) נציגי הציבור יהיו מי שכתובתם, לפי מרשם האוכלוסין, באותה רשות מקומית, ואשר מרכז חייהם בתחום הרשות המקומית כאמור;

(6) המניין החוקי של האסיפה הבוחרת יעמוד על מחצית מספר חבריה.

ייצוג נשים באסיפה
הבוחרת

9. 40% לפחות מחברי האסיפה הבוחרת יהיו נשים.

10. (א) ועדת הבחירות תקבע מועד לעריכת בחירות רב עיר ומקום לכך; קבעה הוועדה כאמור, תפרסם על כך הודעה ברשומות, בעיתון כמשמעו בסעיף 1א לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965⁶, ובאתר האינטרנט של המשרד לשירותי דת, וכן תשלח הודעה כאמור לכל אחד מחברי האסיפה הבוחרת, למועצת הרבנות הראשית ולשר; המועד לעריכת הבחירות ייקבע 45 ימים לפחות לאחר פרסום ההודעה בעיתון ולאחר מועד משלוח ההודעה כאמור.

כינוס האסיפה
הבוחרת

(ב) ועדת הבחירות תתכנס לא יאוחר מ־7 ימים לפני מועד הבחירות לאחר המועמדים לבחירה, לאחר בדיקת היועץ המשפטי של המשרד לשירותי דת; במסגרת זו תבחן ועדת הבחירות את התאמתו של כל מועמד לתפקיד רב העיר, ובכלל זה תבחן אם התנהגותו של המועמד הולמת את מעמדו של רב בישראל.

(ג) ועדת הבחירות תשלח הודעה לחברי האסיפה הבוחרת בדבר המועמדים שמועמדותם אושרה.

11. (א) מי שכשיר להיבחר לרב עיר רשאי להציג לוועדת הבחירות את מועמדותו בכתב לא יאוחר מ־14 ימים לאחר מועד פרסום הבחירות בעיתון כאמור בתקנה 10(א), וכן רשאים שלושה מחברי האסיפה הבוחרת, לא יאוחר מהמועד האמור, להציג מועמד שהסכים לכך בכתב, ואולם מי שנבחר לחבר בוועדת הבחירות לא יהיה מועמד לרב עיר באותן בחירות.

(ב) ועדת הבחירות תאשר את מועמדותו של אדם, אך ורק אם חתם על תצהיר ולפיו –

(1) אם ייבחר לרב עיר ויעסוק בעסק או בעיסוק נוסף בהתנדבות ובלא תמורה, ימסור על כך הודעה בכתב למועצת הרבנות הראשית ולרשות המקומית או למועצה הדתית, לפי העניין, ביום תחילת כהונתו, ואם יחל לעסוק בעסק או בעיסוק הנוסף לאחר תחילת כהונתו – יודיע על כך כאמור במועד שבו החל לעסוק בו;

(2) אם ייבחר לרב עיר לא יעסוק בכל עסק או בכל עיסוק נוסף, לרבות עריכת חופות, מתן שיעורים ומתן שירותי השגחת כשרות, למעט עיסוק בהתנדבות ובלא תמורה;

⁶ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

- (3) אם ייבחר לרב עיר והיקף העסקתו יהיה נמוך ממשרה מלאה, יהיה רשאי לעסוק בעסק או בעיסוק נוסף, בתמורה, בכפוף לאישור המשרד לשירותי דת.
- (ג) על אף האמור בתקנת משנה (ב)(2), ברשות מקומית שבה אין מועצה דתית, תאשר ועדת הבחירות את מועמדותו של אדם, אך ורק אם חתם על תצהיר ולפיו אם ייבחר לרב עיר ויהיה זכאי לקבל שכר שאינו מגיע כדי מלוא השכר שזכאי לו רב עיר ברשות מקומית בעלת מספר תושבים זהה ואשר פועלת בה מועצה דתית, לא יעסוק בכל עסק או בכל עיסוק נוסף כאמור, אלא אם כן –
- (1) שכרו מהעסק או מהעיסוק הנוסף ושכרו מהרשות המקומית לא יעלו יחד על מלוא השכר שזכאי לו רב עיר ברשות מקומית בעלת מספר תושבים זהה ואשר בה פועלת מועצה דתית;
- (2) הוא קיבל אישור ממועצת הרבנות הראשית ומהשר לעסוק בעסק או בעיסוק הנוסף, לאחר שנועצו בעניין בראש הרשות המקומית, ולאחר שבחנו את מהות העיסוק הנוסף, את משך הזמן שיקדיש רב העיר לצורך כך ואת הכנסתו הצפויה של רב העיר מהעסק או מהעיסוק הנוסף.
- (ד) לעניין תקנה זו לא יראו כעיסוק בעסק או כעיסוק נוסף –
- (1) כהונה כחבר מועצת הרבנות הראשית;
- (2) קבלת הכנסות מנכס של רב עיר או מנכס של משפחתו;
- (3) קבלת הכנסה מיצירה ספרותית.
- (ה) בתקנה זו –
- “יעסוק” – בין בעצמו ובין בשיתוף עם אחר, לרבות כעובד או כשלוח;
- “עיסוק נוסף” – עיסוק נוסף על העיסוק כרב עיר, לרבות עיסוק חד-פעמי;
- “תמורה” – תמורה כספית או תמורה חומרית אחרת;
- “תמורה חומרית” – לרבות העמדת משרד ושירותי משרד לרשות רב עיר לצרכיו הפרטיים, ולרבות העמדת רכב לרשותו הן לצרכיו הפרטיים והן לצורך העיסוק בהתנדבות ובלא תמורה.
- (ו) לא תאושר מועמדותו של אדם לכהונת רב עיר אם מתקיים לגביו אחד מן האמורים להלן:
- (1) הוא חבר המועצה הדתית, אלא אם כן מסר במועד הצגת מועמדותו הודעה על התפטרותו מחברותו במועצה הדתית בהתאם לתקנה 3 לתקנות שירותי הדת היהודיים (ניהול מועצות), התש”ל-1970; נוסף על כך, העתק ההודעה יימסר ליושב ראש ועדת הבחירות;
- (2) הוא הורשע בעבירה פלילית שמפאת חומרתה, אופייה ונסיבותיה אין הוא ראוי לכהן כרב עיר או שהוגש נגדו כתב אישום בעבירה כאמור וטרם ניתן פסק דין סופי בעניינו;
- (3) הוגשה כנגדו קובלנה או תובענה משמעתית בעבירה שמפאת חומרתה, אופייה ונסיבותיה אין הוא ראוי לכהן כרב עיר;
- (4) מי שהוא בן 70 ומעלה.

⁷ ק”ת התש”ל, עמ’ 1721.

(ב) ההצבעה תהיה בקלפי, והמועמד שקיבל את המספר הגדול ביותר של המשתתפים בהצבעה – הוא הנבחר; הציג מועמד יחיד את מועמדותו לבחירה – הוא הנבחר אם קיבל יותר מ-50% מסך הקולות של המשתתפים בהצבעה.

(ג) נערך הליך לבחירת שני רבנים, בהתאם לאמור בתקנה 3, ייבחרו שני הרבנים כל אחד בהצבעה נפרדת, באמצעות קלפי נפרדת, במועד אחד ובמקום אחד ויחול לעניין זה האמור בתקנת משנה (ב).

(ד) קיבלו כמה מועמדים מספר קולות שווה, תצביע האסיפה הבוחרת על אותם המועמדים שזכו למספר קולות שווה, בהצבעה נוספת או בהצבעות נוספות.

(ה) ועדת הבחירות תפרסם ברשומות הודעה על תוצאות הבחירות.

13. (א) רב עיר יכהן מיום בחירתו ורק לאחר שחתם על תצהיר כאמור בתקנה 5(א)(3); משך כהונת רב עיר ואולם אם החל הליך בחירות בטרם פרישתו או הפסקת כהונתו של רב עיר מכהן כאמור בתקנה 6(א)(1), מועד תחילת הכהונה יהיה במועד סיום כהונתו של רב העיר המכהן.

(ב) רב עיר יכהן לתקופה בת 10 שנים, ואולם מועצת הרשות המקומית שבתחומה הוא מכהן רשאית להחליט להאריך את כהונתו עד ל-10 שנים נוספות בכל פעם, ואם קיימת מועצה דתית – לאחר התייעצות עימה; החלטת מועצת הרשות המקומית תתקבל עד חצי שנה לפני תום תקופת כהונת רב העיר ולא לפני שנה מהמועד האמור; אין באמור בתקנת משנה זו כדי לגרוע מזכותו של הרב להגיש מועמדות לתפקיד אם מתקיימות בחירות לתפקיד רב העיר באותה רשות.

(ג) על אף האמור בתקנת משנה (ב), כהונת רב עיר תיפסק בהתקיים כל אחד מאלה:

(1) בהגיעו לגיל 70; ואולם מועצת הרבנות הראשית, בהסכמת מועצת הרשות המקומית, ואם קיימת מועצה דתית – לאחר התייעצות עימה, רשאית להאריך את כהונתו של רב כאמור, לפי בקשתו, לתקופה נוספת שלא תעלה על חמש שנים, לאחר ששוכנעה שיש ביכולתו להמשיך ולמלא את התפקיד;

(2) בפטירתו או בהתפטרותו; ההתפטרות תיעשה בכתב, תימסר לשר, ותוקפה כעבור 96 שעות מן המסירה;

(3) משקבעה ועדה רפואית שהוא אינו כשיר למלא את תפקידו;

(4) אם נבחר לרב ראשי לישראל או לרב עיר ברשות מקומית אחרת או לדיין בבית דין רבני אזורי או בבית הדין הרבני הגדול;

(5) אם הורשע בעבירה או שבית המשפט קבע לגביו שעבר עבירה, לאחר שהחל לכהן כרב עיר, והיועץ המשפטי של המשרד לשירותי דת קבע כי מפאת חומרת העבירה, אופייה ונסיבותיה אין הוא ראוי להמשיך לכהן כרב עיר;

(6) אם התקיימה עילה להפסקת כהונתו לפי חוק מגורי רבנים במקום כהונתם, התשס"ג-2002.⁸

⁸ ס"ח התשס"ג, עמ' 101.

(ד) נודע לשר כי רב עיר שהתקיימה בו אחת העילות שבתקנת משנה (ג), ממשיך בפועל לכהן, יורה לו על הפסקת כהונתו לאלתר; רב עיר לא יהיה זכאי לשכר מיום שנוצרה העילה.

14. (א) ברשות מקומית שאוחדה עם רשות מקומית אחרת כך שמעמדה המשפטי של הרשות המאוחדת הוא מועצה מקומית או עירייה, רבני העיר שכיהנו ברשויות המקומית שאוחדו, ימשיכו לכהן כרבני עיר ברשות המקומית שאוחדה למשך שנה אחת בלבד ממועד האיחוד או עד לעריכת בחירות לרב עיר ברשות המאוחדת, לפי המוקדם.

(ב) רב עיר שכהן בתחום רשות מקומית שכתוצאה מאיחוד רשויות מקומיות מעמדה המשפטי הפך לוועד מקומי, יחדל לכהן כרב עיר כמשמעותו בתקנות אלה לאחר שנתיים מיום איחוד הרשויות, ואולם אין בכך לפגוע במעמדו כעובד המועצה הדתית או הרשות המקומית, לפי העניין.

15. לא נבחרו או התמנו חברי ועדת הבחירות, או חברי האסיפה הבוחרת, בתוך 30 ימים מהיום שהשר הודיע על כך בכתב למי שחייב לבחורם או למנותם, רשאי השר למנות את בעלי התפקידים.

16. תקנות שירותי הדת היהודיים (בחירות רבני עיר), התשס"ז-2007 (להלן – התקנות הקודמות) – בטלות.

17. (א) מי שנבחר לרב עיר כדין ערב פרסומן של תקנות אלה (להלן – המועד הקובע), או שמונה לפי תקנה 24(ב) לתקנות הקודמות, ייחשב רב עיר שנבחר לפי תקנות אלה, ותקנות אלה יחולו עליו.

(ב) על אף האמור בתקנה 13(ב) ו־1(ג), רב עיר שמכהן ערב המועד הקובע –

(1) והוא כיהן ערב תחילתן של תקנות בחירות רבני עיר, התשל"ה-1974⁹, כהונתו תיפסק בהגיעו לגיל 80 שנים; ואולם אם מלאו לרב העיר 79 שנים ומעלה במועד הקובע, תימשך כהונתו לתקופה נוספת של שנה מהמועד הקובע;

(2) והוא נבחר לכהן כרב עיר לפי התקנות הקודמות – כהונתו תיפסק בהגיעו לגיל 70 שנים, ואם הוא נבחר לכהן כרב עיר לפי תקנות בחירות רבני עיר, התשל"ה-1974 – כהונתו תיפסק בהגיעו לגיל 75 שנים; ואולם מועצת הרבנות הראשית, בהסכמת מועצת הרשות המקומית ולאחר התייעצות עם המועצה הדתית, רשאית להאריך את כהונתו של כל רב כאמור, לפי בקשתו, לתקופה נוספת שלא תעלה על חמש שנים לאחר ששוכנעה שיש ביכולתו להמשיך ולמלא את התפקיד.

(ג) ועדות לבחירת רב עיר שהחלו את עבודתן ערב המועד הקובע, ימשיכו את עבודתן לפי התקנות הקודמות, ואולם רב העיר שייבחר במסגרת זו, תחול עליו תקנת משנה (א).

ז' באייר התשפ"ב (8 במאי 2022)

(חמ 44-3-10)

מתן כהנא
השר לשירותי דת

⁹ ק"ת התשס"ז, עמ' 1150.
¹⁰ ק"ת התשל"ה, עמ' 532.